

JOHDATETTU YHTEYTEEN
Seurakuntayhteyden säilyminen uudella paikkakunnalla

Laura Kosonen

Opinnäytetyö, syksy 2014

Diakonia-ammattikorkeakoulu,

Pieksämäki

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon
nuorisotyönohjaajan

virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Kosonen, Laura. Johdatettu yhteyteen. Seurakuntayhteyden säilyminen uudella paikkakunnalla. Pieksämäki, syksy 2014. 40 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pieksämäki. Sosiaali-alan koulutusohjelma, kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyönä toteutettiin kyselytutkimus Kuopion seurakuntayhtymän ja paikallisten kristillisten järjestöjen toiminnassa mukana oleville 18-29-vuotiaille nuorille aikuisille, joilla oli takanaan muutto Kuopioon toiselta paikkakunnalta. Tutkimuksen tavoitteina oli selvittää nuorten aikuisten kokemuksia ja tunteita toimintaan osallistumisesta uudella paikkakunnalla sekä kartoittaa eniten osallistavia toimintamuotoja, osallistumiseen vaikuttaneita tekijöitä sekä parhaiten saavuttaneita tiedotuksen kanavia. Tutkimusaineistoa kerättiin kuukauden ajan identtisillä paperi- ja Webropol-kyselylomakkeilla. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 19 nuorta aikuista, joista 18 vastausta soveltui tutkimusaineistoksi.

Nuorten aikuisten kokemukset kristilliseen toimintaan osallistumisesta uudella paikkakunnalla olivat pääsääntöisesti positiivisia. Naisten kokemukset olivat keskimäärin miehiä positiivisempia, ja naiset olivat toiminnassa myös enemmistö. Eniten osallistavia toimintamuotoja ovat jumalanpalvelukset, joihin kaikki 18 vastaajaa ilmoitti osallistuvansa edes joskus, sekä nuorten aikuisten illat, retket ja tapahtumat sekä vapaaehtoistoiminta. Osallistumisen merkittävimmät vaikuttajat löytyivät itse toiminnan kiinnostavuudesta sekä vastanneiden omasta kaveripiiristä. Kaverit olivat nettisivujen ohella myös pääasiallinen tiedonsaannin väylä.

Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää seurakunnissa, kun suunnitellaan toimintamuotoja nuorten aikuisten seurakuntayhteyden ja spiritualiteetin tukemiseksi. Tutkimus antaa viitteitä siihen, millä keinoin ja millaisia viestintäkanavia käyttämällä nuoria aikuisia kutsutaan tehokkaasti osallisiksi toimintaan sekä millaisia asioita seurakuntien ja kristillisten järjestöjen työntekijöiden kannattaa huomioida.

Asiasanat: nuoret aikuiset, seurakuntayhteys, uskonnollisuus, kirkon viestintä.

ABSTRACT

Kosonen, Laura. Guided to Communion. Maintaining contact to the parish after community change. Pieksämäki, Autumn 2014. 40 p., 2 appendices. Language: Finnish. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree title: Bachelor of Social Services.

For the study there was a survey made for the young adults aged 18–29 who were participating in the activities of the Kuopio Parish Union and local Christian organizations, and who had at some point moved to Kuopio from other municipalities. The aim of the survey was to explore the experiences and feelings of those young adults about the participation in the activities in the new parish. The aim was also to find out which kinds of activities engaged the young adults the most, which factors influenced the participation and which sources of information about the activities were most commonly used. The data was collected through questionnaires both by paper and by Webropol. There were a total of 19 questionnaires being filled in, 18 of which were suitable as material.

The experiences about participating in Christian activities in the new municipality were mostly positive. The experiences of the females were on average more positive than those of the males, also the females were more presented in the activities. The church service was the most participated form of activity, as all 18 answerers stated to have participated in a service at least once while living in Kuopio. The next most common activities participated in were young adults' gatherings, trips and events and volunteering. The most significant factors that influenced the participation were the interest towards the activity itself and the effect of friends, while the most common sources of information were websites and friends.

The results can be used in parishes when planning out the activities for the support of spirituality of young adults. The study points out the most efficient ways to reach young adults, and also the points that the parish workers should especially note.

Keywords: young adults, fellowship of the parish, spirituality, communication

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 NUORI AIKUISUUS ELÄMÄNVAIHEENA.....	6
2.1 Aikuisuuteen oman kodin kautta	6
2.2 Opiskelu ja työelämä	7
2.3 Perheen perustaminen	8
2.4 Nuoret aikuiset median käyttäjinä	9
3 NUORI AIKUINEN JA USKO	10
3.1 Uskon kehityksen tila nuorena aikuisena	10
3.2 Urbaani kirkkokansa	11
4 NUORI AIKUINEN KUOPION SEURAKUNTAYHTYMÄSSÄ	13
4.1 Oppilaitostyö.....	13
4.2 Perjantaimessut	14
4.3 Järjestökenttä	15
5 TUTKIMUSKYSYMYKSET	17
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA ANALYSOINTIMENETELMÄT	18
6.1 Tutkimusaiheen ja kohderyhmän valinta.....	18
6.2 Kyselytutkimus nuorille aikuisille.....	19
6.3 Analysointimenetelmät	20
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	21
7.1 Edellisen ja nykyisen paikkakunnan erot sekä järjestötoiminnan osuus	21
7.2 Seurakuntayhteyden säilyttämiseen liittyvät kokemukset	21
7.3 Toiminnasta kuuleminen ja kirkon viestintä	23
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	27
9 POHDINTA	29
9.1 Opinnäytetyöprosessin pohdinta.....	29
9.2 Opinnäytetyön rooli ammatillisessa kasvussa	29
9.3 Tutkimuksen eettiset kysymykset.....	31
9.4 Kyselylomakkeen toimivuus	32
LÄHTEET.....	33
LIITTEET	36
Liite 1: Kyselylomake.....	36
Liite 2: Haastattelurunko oppilaitospastorin haastatteluun	40

1 JOHDANTO

Monelle kotiseurakunnassaan aktiivisesti toimivalle nuorelle muutto toiselle paikkakunnalle opintojen, töiden tai perheen perässä tuo haasteen siitä, millä keinoin seurakuntayhteys on mahdollista säilyttää uudessa kotikaupungissa ja uudessa seurakunnassa. Tästä suuri vastuu on mielestäni myös seurakunnan nuorisotyönohjaajilla, joiden tulisi toiminnan suunnittelussa ja mainostuksessa ottaa huomioon myös opiskelijat ja muut nuoret aikuiset. Nuorille aikuisille on tosin hankala luoda yhtä tiettyä ratkaisua vastata heidän tarpeisiinsa. Kun siirrytään rippikoulun jälkeisestä ajasta täysi-ikäisyyteen ja aletaan puhua nuorista aikuisista, monikaan seurakunta ei pysty tarjoamaan täysin varmaa ja toimivaa toimintamallia heidän seurakuntayhteytensä säilymisen tueksi. Toisaalta heidän tarpeitaan ei välttämättä voida pitää jatkumona rippikouluikäisten ja heitä nuorempien toimintakeskeiselle seurakuntayhteydelle, toisaalta he ovat elämäntilanteiltaan usein hyvin erilaisia (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 19).

Tulevana kirkon nuorisotyönohjaajana sekä itsekin nuoriin aikuisiin lukeutuvana olen luonnollisesti kiinnostunut ikäisilleni tarjolla olevista kanavista luoda ja ylläpitää jo muodostunut yhteys uskovien yhteisöön. Omakohtainen kokemus on osoittanut minulle, että ihmisen fyysisiin, psyykkisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin painottava arki kaipaa täydennykseksen myös ajan ja paikan, jossa hengelliset kysymykset ja tarpeet voivat tulla kohtaduiksi turvallisessa ja luotettavassa ympäristössä. Erityistä tukea ja rinnallakulkemista seurakuntayhteyden säilymiseksi kaivataan silloin, kun elämäntilanne on murroksessa, kuten uudelle paikkakunnalle muutettaessa. Oman paikkansa kirkossa löytäminen vaatii pysähtymistä, aitoa kohtaamista ja avointa vuorovaikutusta.

2 NUORI AIKUISUUS ELÄMÄVAIHEENA

Vaikka 18–29 onkin ehkä yleisimmin käytetty ikähaarukka puhuttaessa nuorista aikuisista, viime vuosina on yleistynyt myös niin sanottu pitkitetty nuoruus -käsite. Tällöin jopa 39-vuotias voidaan vielä määritellä nuoreksi aikuiseksi. Tähän sisältyy myös niin sanotulla nuoruuden luotolla eläminen entistä pidempään. Aikuisia ja nuoria aikuisia erottaa muun muassa oikeuksien ja velvollisuuksien jakautuminen, jossa nuorilla aikuisilla katsotaan olevan vielä enemmän oikeuksia velvollisuuksiin nähden. Siinä missä ennen 30 ikävuoden voitiin katsoa olevan rajapyykki nuoruuden päättymisessä ja aikuisuuden alkamisessa, ovat tänä päivänä opintojen pitkittyminen, työelämään astumisen ja sitä myötä myös perheen perustamisen lykkääntyminen myöhemmäksi siirtäneet tätä rajaa monella vuodella. Vastauksia suuriin kysymyksiin ja omaa paikkaa yhteiskunnassa etsitään rauhassa, painopisteet ovat työuran edistämisessä ja kokemuksellisuudessa. Näiden tekijöiden vuoksi nuoria aikuisia ei ehkä voidakaan pitää enää niinkään ikäryhmänä, vaan ryhmänä, jonka jäsenille yhteistä ovat arvomaailma, elämäntapa ja maailmankuva. (Korhonen 2010).

2.1 Aikuisuuteen oman kodin kautta

Pohjois-Eurooppalaiseen tyyliin Suomessakin ollaan hyvin individuaalisia. Tämä pätee myös lapsuudenkodista muuttamiseen, joka suomalaisilla nuorilla ajoittuu noin 20-ikävuoden paikkeille. Tyypillisimpiä syitä omilleen muuttamiseen ovat koulutuksen alkaminen toisella paikkakunnalla, mutta merkittäviä syitä ovat myös oman tilan kaipuu sekä halu ottaa vastuu itsestä. Vaikkei lapsuudenkodissa varsinaisesti konkreettisin toimin oltaisikaan merkittävästi rajoitettu nuoren elämää, omaa kotia ja ennen kaikkea henkistä irtautumista vanhempien vaikutuspiiristä pidetään tärkeänä. (Nikander 2009.) Kuitenkin vanhempien luona asumista mahdollisimman pitkään arvostetaan, ja sitä pidetään jopa etuoikeutena (Kupari (toim.) 2011, 16).

Naiset muuttavat keskimäärin miehiä aikaisemmin pois lapsuuden kodistaan, mutta tätä selitetään mm. asepalveluksella, jonka jälkeen moni nuori mies ajoittaa opintonsa ja samalla kotoa pois muuttamisen. Maakuntakohtaisesti Pohjois-Savossa nuoret muuttavat omilleen aikaisemmin kuin muualla Suomessa, Uudellamaalla ja muutenkin

Etelä-Suomessa sen sijaan asutaan vanhempien luona keskimäärin pidempään kuin muualla. Tähän merkittävänä syynä voi olla opiskelupaikkojen läheisyys pääkaupunkiseudulla, jolloin opiskelupaikan perässä muuttaminen ei ole välttämätöntä. Samasta syystä nuoret aikuiset keskittyvät kaupunkeihin; muuttoliike maaseudulta ja pieniltä paikkakunnilta kaupunkeihin tapahtuu opintojen ja työpaikkojen perässä. (Kupari (toim.) 2011, 16-17.)

2.2 Opiskelu ja työelämä

Vaikka nuorten ja nuorten aikuisten kouluttautumispolut ovatkin tänä päivänä hyvin monimuotoisia ja keskenään risteäviä, on joukosta havaittavissa kaksi niin sanottua tavanomaisinta polkua. Toinen niistä vie lukio-opintojen kautta akateemiseen korkeakoulutukseen, toinen painottuu käytännönläheisempään opiskeluun ja työssäoppimiseen. Nämä kaksi reittiä kuitenkin tosiaan risteävät usein toisiaan, kun valittavana on erilaisia opistoja, täydennyskoulutuksia ja kaksoistutkintoja. Koulutukseen pääsemisellä ja etenkin siitä valmistumisella on nuorten mielipiteen mukaan suuri merkitys aikuistumisessa. Omien opintojen eteneminen määrittää monilla heidän sijaansa aikuistumisprosessissa. (Aapola 2013, 260, 270.)

Suomessa valmistutaan korkeakoulusta keskimäärin vanhempina kuin monissa muissa maissa, valmistuneiden keski-ikä ollessa noin 26–28. Osalla myöhäinen valmistuminen selittyy myöhäisellä opintojen aloittamisella, mutta monilla valmistuminen venyy yli tavoiteajan. Syitä tähän on monia. Nuorella aikuisella voi olla huoli omasta työllistymisestään valmistumisen jälkeen, minkä vuoksi mieluummin pysytellään koulutuksessa kauemmin kuin valmistutaan ilman varmuutta töiden saannista lähitulevaisuudessa. Toisilla taas juuri töissä käynti voi viivästyttää tutkinnon valmistumista. Sinänsä työskentely ei vie aikaa itse opiskelulta. Mutta nuorten aikuisten opiskelutaidoissa ja ohjauksellisen tuen saannissa sen sijaan on puutteita. Korkeakouluja kehittämällä pyritäänkin siihen, että nuori aikuinen kiinnittyisi kouluyhteisöön ja saisi näin alusta asti opiskelumotivaatiota. Myös opintojen painotus itseä eikä opettajia varten suoritettaviin opintoihin ehkäisee uupumusta, stressiä ja tutkintoajan venyttämistä. (Saukkonen 2011.) Työelämään siirtyminen koulutuksen jälkeen on niin ikään muuttanut haasteellisemmaksi jatkuvan kilpailun ja epävarmuuden lisääntyä. Nuorisotyöttömyyden ja väliinpuotoamisten ehkäisemiseksi onkin alettu

panostaa entistä enemmän nuoriin ja nuoriin aikuisiin kohdentuviin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin, kuten työkokeiluihin ja oppisopimuskoulutuksen kehittämiseen. (Pietikäinen 2013, 219.)

2.3 Perheen perustaminen

Aiemmin esille nostettu pidennetyn nuoruuden käsite heijastuu ehkä parhaiten juuri perheen perustamiseen. Voidaan asettaa kysymys, millaisessa tilanteessa ja missä kasvun vaiheessa matkalla nuoruudesta aikuisuuteen on se oikea hetki perustaa perhe ja hankkia lapsia. Yhdeksi aikuistumisen tärkeimmistä kriteereistä nostetaan valmius kantaa vastuuta. Vastuualueita on useita, ja aikuistumisprosessiin kuuluu niiden omaksuminen vaiheittain, niin että vastuiden painoarvo kasvaa vähitellen. Nuori aloittaa ottamalla vastuun ensin itsestään, taloudestaan, opinnoista tai työstä. Vastuiden painoarvo kasvaa, kun mukaan liitetään lisää ihmisiä; parisuhde ja kenties lapset. Nuoret aikuiset kokevat, että kokonaisvaltainen vastuunkanto edellyttää itsensä etsimistä ja oman identiteetin löytämistä. Tämä taas edellyttää itsenäistymistä ja tietyssä määrin yksin olemisen oppimista. Aikuisen määrittely vastuuntuntoisena ja itsensä löytäneenä ihmisenä kohtaa kuitenkin ristiriidan, kun tarkastellaan ihmistä elinikäisenä oppijana. Täyttä aikuisuutta on siis tavallaan mahdoton saavuttaa ja ylläpitää koko ikänsä, koska muutumme ja etsimme itseämme yhä uudelleen. (Ketokivi 2013, 111–114.)

Lasten saaminen ja vanhemmuus nähdään usein sinä viimeisenä vaiheena aikuistumisessa. Tätä vaihetta edeltäisivät opintojen päättäminen, työelämään astuminen ja taloudellinen itsenäisyys sekä omaan kotiin muuttaminen yhdessä seurustelukumppanin kanssa (Niemelä 2013, 171). Perheen perustaminen nuorella iällä epäilyttää ja pelottaa kenties juuri siksi, että lasten saantiin liitetään niin voimakkaasti lopullisen aikuistumisen vaatimus ja vastuunotto, johon puolestaan liitetään edellä mainittuja vaateita itsensä ja oman identiteettinsä tuntemisesta. Vapaus itsensä etsimiseen ja kehittämiseen säilytetään mielellään mahdollisimman kauan ja perheen perustamista lykätään hetkeen, jolloin muu elämä, työ- ja opiskelutilanne sekä parisuhde ovat tasapainossa.

2.4 Nuori aikuinen median käyttäjänä

Nuorten ja nuorten aikuisten mediankäyttö on siirtynyt ja siirtyy edelleen yhä enemmän sähköiseksi. 15-29 -vuotiaiden ikäryhmässä netin käytön kasvu on ollut kaikista huomattavinta viimeisen viiden vuoden aikana. Aikaisemmin esimerkiksi television käyttö on ollut huomattavasti suurempaa. Internet ja sen käyttömahdollisuudet ovat muodostuneet luontevaksi osaksi arkea ja elintapoja. (Rahja 2013, 4.)

Vaikka nuoret ja nuoret aikuiset käyttävätkin aiempaa enemmän nettiä ja sen palveluita, myös perinteisemmät median muodot ovat säilyttäneet suosionsa – joskis niiden välitysmuoto on muuttunut. Perinteinen televisio korvataan nykyisin netin ohjelma- ja elokuvapalveluilla. Samalla television katselukulttuuri on pirstaloitunut, ja elokuvia ja televisiosarjoja katsotaan itselle sopivaan aikaan säännöllisen esitysjan sijasta. Uusia sukupolvia syytetään usein lukemisen vähenemisestä ja painettujen lähteiden käyttämättömyydestä, mutta nuoret ja nuoret aikuiset ovat todellisuudessa varsin aktiivisia lukijoita. Etenkin nuoret aikuiset lukevat edelleen aikakauslehtiä, ja sanomalehtiäkin luetaan aktiivisesti, mutta enenevässä määrin sähköisessä muodossa. Radion kuuntelu on nuorilla ja nuorilla aikuisilla lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana. (Rahja 2013, 6.)

Nuorten ja nuorten aikuisten netinkäyttö poikkeavat toisistaan. 18-ikävuoteen asti nuorten netin käyttäminen keskittyy sosiaalisten suhteiden ylläpitämisen ympärille. Netin viestipalvelimilla ja foorumeilla haetaan vertaistukea ja jaetaan kokemuksia kavereiden ja samanhenkisten tovereiden kanssa. Yli 25-vuotiaana painotus siirtyy enemmän verkostoitumiseen, ja netti on ikään kuin tapa tauottaa arjen työtehtäviä. Netti liitetään myös osaksi työelämää muun muassa sähköisen työhakemusten ja ammatillisen tuen kautta. Kulutustottumuksiltaan nuoret suosivat pientä kaupankäyntiä, tavallisimmin verkkopeleissä ja virtuaaliyhteisöissä, joista he ostavat oikeuksia erityisominaisuuksiin. Vanhemmalla iällä rahasummat kasvavat, ja netti on yleinen keino ostaa kulutustavaroita ja esimerkiksi matkalippuja. Samalla kasvaa myös kulutuksen kriittisyys. Nuoret aikuiset suosivat hintavertailuja, ja maksavat mieluiten jo toimitetuista tuotteista. Yksityisasiat ja identiteetti ovat nuorilla netinkäyttäjillä julkisempia kuin nuorilla aikuisilla, jotka kantavat erityistä huolta tietosuojasta ja taloudellisesta turvasta. (Rahja 2013, 7.)

3 NUORI AIKUINEN JA USKO

Tässä luvussa käsitellään aluksi ihmisen uskon kehitystä James. W. Fowlerin (s. 1940) kuusijakoisen teorian pohjalta. Keskityn teorian kahteen vaiheeseen, jotka sijoitetaan tyypillisesti siirtymävaiheeseen nuoruudesta aikuisuuteen. Tämän jälkeen valotetaan nuoren aikuisen uskonnollisuutta tämän päivän Suomessa. Lisäksi tutustutaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Nuori aikuinen seurakunnan jäsenenä -projektiin sekä projektin loppuraporttiin.

3.1 Uskon kehityksen tila nuorena aikuisena

James W. Fowlerin teoria ihmisen uskon kehityksestä jakaa kehityksen kuuteen vaiheeseen. Siirtymä kehityksen kolmannelta vaiheesta, synteettis-sovinnaisesta uskosta neljännenteen, yksilöllis-reflektiiviseen uskoon antaa raamit nuoren aikuisen uskolle. Synteettis-sovinnaisen uskon vaihe, joka liitetään useimmiten alkamaan murrosiän puhkeamisesta, perustuu ihmissuhteiden ja niiden kokemisen kenttien laajuuteen. Nuori irtautuu kauemmas perheensä vaikutuspiiristä, ja hänen arvojensa ja identiteettinsä muodostumiseen tulevat mukaan muuan muassa koulu, mahdollinen työ, erilaiset yhteisöt ja media. Yhteisöissä ja ihmissuhteissa muodostuneet roolit määrittävät vielä paljon itseä. Nuori oppii myös siirtämään ajatteluaan konkreettisista ja lineaarisista ulottuvuuksista abstraktimmalle tasolle, kokonaiskuva itsestä ja elämästä alkaa hahmottua yksittäisten kertomusten joukosta. Aiemmin opittuja ja omaksuttuja uskomuksia ei kuitenkaan kyetä tarkastelemaan vielä aivan systemaattisesti, sillä nuorella ei ole vielä siihen tarvittavaa selkeää kuvaa omasta itsestään. Maailmankatsomuksen arvojärjestelmä sekä nuoren oma taustakulttuuri ovat vielä hieman irrallisia käsitteitä. Symboleilla on tässä uskon kehityksen vaiheessa suuri merkitys, ja niiden kautta jäsenetään lähes koko uskoa ja sen sisältöä. Kaiken kaikkiaan muun yhteisön kuvailema Jumala tutkimattomana ja tuntemattomana persoonana voi antaa lohtua ja tukea nuoren kasvuun ja elämään. (Oikarinen 1993, 80-83.)

Yksilöllis-reflektiiviseen vaiheeseen tultaessa nuoren aikuisen identiteetti alkaa irrottautua hänen rooliensa ja niiden tuomien odotusten kahleista, kohti itsenäisempää

tietoisuutta omasta itsestä ja erilaisista itseilmaisun keinoista. Nuorelle aikuiselle muodostuu myös kyky tarkastella ihmissuhteitaan ja yhteisöjään objektiivisemmin. Arvojen ja uskomusten luonne muuttuu objektiivisemmaksi, ja niitä on mahdollista tarkastella kriittisesti nuoren aikuisen luodessa omaa maailmankatsomustaan. Samanlainen kriittisyys lisääntyy myös symbolien käytössä. Koko siirtymää synteettis-sovinnaisesta yksilöllis-reflektiiviseen uskonvaiheeseen leimaavat erilaiset ristiriidat ja jännitteet. Toisaalta oma persoona ja omat yksilölliset tunteet ja ajatukset korostuvat, samalla kun tarve yhteisöön kuulumiseen ja hyväksyntään ovat edelleen olemassa. Omia arvoja ja tuntemuksia halutaan tarkastella kriittisesti ja objektiivisesti, mutta niiden selittämättömyys hankaloittaa tätä toisinaan. Tämä siirtymä ajoittuukin yleensä vasta 20 ikävuoden jälkeen, monissa tapauksissa pitkälle yli 30 ikävuoteen. (Oikarinen 1993, 84-86.)

3.2 Urbaani kirkkokansa

Nuorten aikuisten uskonnollisuus sekä suhtautuminen erilaisiin uskonnollisiin ja elämäntutkimuksellisiin organisaatioihin eroaa merkittävästi vanhemmista ikäluokista. Hengellisiin asioihin liittyvissä kysymyksissä luotetaan edelleen kohtalaisesti kirkon antamiin vastauksiin ja tukeen, mutta muille elämänalueille, kuten perhe-elämään ja sosiaalisiin ongelmiin kirkon vaikutuksen ei koeta ylettyvän. Kirkko ja hengelliset kysymykset koetaan yhä irtonaisemmaksi osaksi elämää aivan omaksi maailmakseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita kielteistä suhtautumista uskonnollisiin liikkeisiin, vaan nuorten aikuisten käsitykset kirkosta ovat ennemminkin neutraaleja, siinä missä muissa ikäluokissa esiintyy selkeästi enemmän niin myönteistä kuin kielteistä suhtautumista. (Niemelä 2003, 196.)

Vuosina 2006-2009 toteutetun Nuori aikuinen seurakunnan jäsenenä -projektin tavoitteena oli nuorten aikuisten kristillisen identiteetin vahvistaminen sekä tarjota ikäryhmän tavoittamiseen välineitä seurakunnille ja järjestöille. Monissa seurakunnissa nuorten aikuisten toiminta on todettu jopa haasteelliseksi, osallistujamäärien pysytellessä pieninä toimintaan satsattuihin työntekijäresursseihin nähden. Projektin aikana pyrittiinkin tuomaan painopistettä uusien toimintamuotojen nuorille aikuisille luomisen sijaan jo olemassa olevan seurakuntatyön ja jumalanpalveluselämän tarkastelu ja kehittäminen nuoren aikuisen elämäntilanteeseen peilaten. Projektilla oli neljä osa-

aluetta, joita olivat kristillinen identiteetti, seurakuntatyö, vaikuttaminen ja viestintä. Näihin osa-alueisiin sisältyi muun muassa olemassa olevien seurakunnan työmuotojen kartoittamista, vapaaehtoistyön ja luottamustoimen kehittämistä, uusien ja toimivien viestintäkanavien luomista sekä nuorten aikuisten hengellisyyden tutkimista ja siitä keskustelua. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a)

Projektin loppuraportti *Kirkosta kiinni!* (Hauta-aho & Tornivaara 2009) kokoaa yhteen päätelmät siitä, millaisena kirkko pystyy vastaamaan nykyajan nuoren ihmisen uskonnollisuutta ja vastaamaan ajankohtaisiin haasteisiin. Loppuraportista selviää, että nuoret aikuiset ovat aktiivisin kirkosta eroava ikäryhmä. Kirkko ei tällaisenaan enää kykene vastaamaan tämän päivän nuoren aikuisen tarpeisiin. Kirkko vahvana instituutiona ja auktoriteettina, jonka arvot ja opit saneltiin pitkälti etukäteen, palveli hyvin vielä jonkin aikaa sitten nuorten aikuisten uskonnollisuutta, mutta nykyajan trendi ”tee-se-itse-uskonnoista” suosii enemmän arvoja, jotka jokainen kokee henkilökohtaisesti juuri omiin tarpeisiinsa ja omaan elämäntilanteeseensa sopiviksi. Nuorten aikuisten uskonnollisuuden sanotaankin muuttaneen muotoaan, ei niinkään olevan kokonaan katomassa. Uskonnollisiin organisaatioihin sitoudutaan kevyesti, ja hengellisyyteen liittyy enemmän oma kokemus kuin valmis kirkko, johon liittyä. Nuoret aikuiset etsivät kuitenkin tänäkin päivänä yhteisöllisyyttä; he ovat aktiivisin ikäryhmä myös kirkkoon liittymistä tarkasteltaessa.

Toinen esille noussut, mielestäni erityistä huomiota vaativa seikka nuorten aikuisten suhteessa kirkkoon on, kenen ehdoilla kirkon toimintaa kehitetään. Kirkon piirissä on vahva perinteitä ja auktoriteettia vaaliva joukko, joiden eroaminen kirkosta sen maallistumisen vuoksi on myös yksi tämän päivän ongelmista. Kirkossa jo valmiiksi kiinni olevaa kansanosaa pyritään palvelemaan parhaalla mahdollisella tavalla, ja tämä tuo haasteen, kun puhutaan kirkon kyvystä sopeutua vastaamaan myös nuoren aikuisen tarpeisiin. Näihin ja moniin muihin haasteisiin *Kirkosta kiinni!*-projekti tarjoaa ratkaisumalleja. On osoitettava aitoa kiinnostusta nuoria aikuisia ja heidän elämäntilanteitaan kohtaan, sekä panostettava monimuotoisessa arjessa läsnä olemiseen. Miten kirkko voisi olla mukana aktiivisemmin nuoren aikuisen elämässä, eikä aina toisin päin. Vaikeitakaan kysymyksiä ei saa pakoilla, vaan on uskallettava kohdata muutos ja pysähtyä keskustelemaan nuoren aikuisen kanssa jo tämän elämän kysymyksistä.

4 NUORI AIKUINEN KUOPION EVANKELIS-LUTERILAISESSA SEURAKUNTAYHTYMÄSSÄ

Seuraavassa luvussa käsitellään Kuopion evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän nuorille aikuisille kohdennetun työn toimintamuotoja sekä erilaisten kristillisten järjestöjen tarjoamaa toimintaa. Lukua varten on puhelinhaastateltu Kuopion evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän oppilaitospastoria Panu Pohjolaista (henkilökohtainen tiedonanto 24.10.2014, haastattelurunko liitteessä 2).

4.1 Oppilaitostyö

Kirkko ja oppilaitokset ovat jo kauan tehneet yhteistyötä keskenään. Yhteistyö ei perustu vain koulun hoitamalle uskontokasvatukselle ja kirkon kasteopetukselle, vaan se on osa kokonaisvaltaista työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Seurakunnille aukeaa myös mahdollisuus olla ja näkyä siellä, missä seurakuntalaisetkin lähes päivittäin ovat. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 32.)

Kuopion seurakuntayhtymässä työskentelee koko yhtymän yhteinen oppilaitostyön tiimi, johon kuuluu kaksi oppilaitospastoria, nuorisokanttori, erityisnuorisotyönohjaaja sekä yhteisen nuorisotyön nuorisosihteeri. Opiskelija- ja oppilaitostyöhön kuuluu oppilaitoksissa läsnä oloa ja vastaanottoja sekä erilaisten oppituntien, illanviettojen ja tapahtumien järjestämistä yhteistyössä oppilaitosten omien terveys- ja hyvinvointityöryhmien, opiskelijayhdistysten ja muiden eri auttamis- ja ohjaustahojen kanssa. (Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymä i.a.) Oppilaitostyön piiriin kuuluvat Kuopiossa Savon ammatti- ja aikuisopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu sekä Itä-Suomen yliopiston Kuopion kampus. Kuopion alueen lukiot kuuluvat tavallisen nuorisotyön työalaa. (Pohjolainen 24.10.2014.)

Oppilaitospastori Panu Pohjolaisen (henkilökohtainen tiedonanto 24.10.2014) kertoman mukaan oppilaitoksilla läsnä olo on opiskelijoiden keskuudessa olemista, kulkemista ja pysähtymistä heidän asioidensa äärelle. Pohjolainen uskoo, että kirkon työntekijän roolilla ja läsnäololla on opiskelijoille tietynlaista merkitystä, sillä he tulevat varsin

nopeasti juttelemaan ja keskustelu siirtyy melko pian käsittelemään syvällisiäkin aiheita. Pohjolainen vertaa oppilaitostyötä niin sanottuun kyläpappeuteen, jossa oppilaitos toimii yhteisönä, jonka osana seurakunnan työntekijä on ja elää mukana yhteisön arjessa. Oppilaitosyhteistyöhön sisältyy myös paljon niin sanottua virallisenä jäsenenä olemista muun muassa opiskelijoiden hyvinvointityöryhmässä ja ennaltaehkäisevää työtä tekevissä työryhmissä. Pohjolainen muistuttaa, että suurinta osaa opiskelijoista ei välttämättä tavoiteta koskaan. Kuitenkin oppilaitoksilla kohdatut opiskelijat ovat antaneet positiivista palautetta ja ilmaisseet halunsa saada seurakunnasta työntekijöitä enemmän myös epämuodollisiin tilanteisiin.

4.2 Perjantaimessut

Perjantaimessuja kuvaillaan ”sykkiviksi ja elämänmakuisiksi ehtoollisen vietoiksi kaupungin sydämessä” (Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymä i.a.). Kyse on kunkin seurakunnan vuorollaan järjestämästä messusta, jota vietetään perjantai-iltaisain Kuopion Tuomiokirkolla. Perjantaimessujen musiikillinen anti on kevyempää, eikä esimerkiksi virsikirjoja käytetä juuri lainkaan vaan messun laulut tulevat Uusia messulauluja-kirjasta. Pohjolainen kuvailee perjantaimessun poikkeavan sunnuntaimessuista erityisesti arkisuutensa puolesta. Perjantain ehtoollisen vietosta pyritään tekemään ihmisille tilaisuus, jossa he voivat hiljentyä ja tulla yhteen kiireisen arjen keskellä. Tällä hetkellä perjantaimessu tavoittaa monenlaisia seurakuntalaisia, niin aktiivisia nuoria kuin niitäkin, jotka toisinaan pistäytyvät messussa ja osallistuvat seurakunnan tilaisuuksiin harvakseltaan.

Perjantaimessujen yhteydessä järjestetään vapaaehtoisvetoisia illanviettoja Vanhalla Pappilalla, jossa pääsääntöisesti nuoret aikuiset ja opiskelijat kokoontuvat yhteen iltapalan, keskustelun ja elävän musiikin merkeissä. Seurakunnan työntekijä ei tavallisesti ole mukana Pappilalla, mitä Pohjolainen pitää toisaalta tärkeänä. Tilaisuuden luonne muuttuu hänen mukaansa heti, kun seurakunnan työntekijä liittyy mukaan. On tärkeää, että tarjolla on myös seurakuntalaisten omaa, itseohjautuvaa toimintaa, jolle seurakunta vain tarjoaa tilat. Pappilan illat ovat merkittävä kanava nuorille aikuisille olla osallisina tekemässä yhteistä hyvää.

4.3 Järjestökenttä

Kuopion alueella toimii useita kristillisten järjestöjen ryhmiä, jotka tarjoavat toimintaa nuorille aikuisille ja opiskelijoille. Opinnäytetyöprosessini aikana tutustuin näistä kahteen: opiskelija- ja koululaislähetys OPKO:on sekä Kansanlähetykseen. Seuraavassa esitellään kuitenkin muutamia muitakin järjestöjä ja niiden tarjoamaa nuorten aikuisten toimintaa.

Suomen evankelis-luterilainen opiskelija- koululaislähetys eli OPKO on osa maailmanlaajuista International Fellowship of Evangelical Students -liikettä (IFES). IFES perustettiin Amerikan Yhdysvalloissa vuonna 1947, kun kristillisten opiskelijaliikkeiden johtajat kohtasivat Harvardin yliopistossa, toiveenaan saada yhtenäinen Kristuksen kannattajien joukko kaikkiin opiskelijayhteisöihin (IFES - International Fellowship of Evangelical Students 2014). Suomen OPKO perustettiin Helsingissä vuonna 1964, ja se on tällä hetkellä Suomen suurin evankelis-luterilaisen kirkon piiriin kuuluva opiskelijajärjestö. OPKO:n opiskelijatoimintaa järjestetään 10 paikkakunnalla, ja ruotsinkielellä toimintaa järjestetään neljällä paikkakunnalla. Toimintaan kuuluu nuorten, koululaisten ja opiskelijoiden kohtaaminen tarjoamalla aktiviteetteja ja mahdollisuuksia keskustelulle muun muassa nuorteniltoja, kouluvierailuja ja leirejä järjestämällä. (Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys i.a.).

Vuonna 1897 perustettu Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto (SKY) on kansainvälisesti toimiva, ekumeenisesti suuntautunut kristillinen opiskelijajärjestö, jonka arvoihin kuuluvat moninaisuus, radikaali rakkaus ja dialogisuus. Järjestö hakee esimerkkiä Jeesuksen tavasta puolustaa heikkoja ja kohdata vääryyttä itsessämme ja ympärillämme, tavoitellen rauhaa ja yhteisymmärrystä erilaisten ihmisten kesken ikään, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai yhteiskunnalliseen asemaan katsomatta. Avoimen keskustelun kautta Jumalan ja toisten ihmisten kohtaaminen on järjestön mukaan kristillisyyden ydinasia. SKY on osa kansainvälistä World Student Christian Federationia (WSCF), jonka kautta se tekee tiivistä yhteistyötä muun muassa eurooppalaisten kumppaneidensa kanssa. (Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto i.a.a.) SKY:n toimintaan sisältyy uskontodialogia, retriittejä, kansanmessuja sekä ajankohtaisista teemoista ammentavia seminaareja ja kampanjoita. Merkittävien

toimintamuoto ovat kuitenkin paikallisyhdistykset, joissa jäsenille on tarjolla keskustelua, yhdessäoloa, opintopiirejä sekä vierailuja. SKY:llä on paikallisyhdistyksiä seitsemällä paikkakunnalla ympäri Suomea. (Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto i.a.b).

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks sai alkunsa keväällä 1967. Kansanlähetyksen perustamiselle olennaisimpia syitä olivat 1960-luvulla alkaneet lukuisat paikalliset herätykset, sekä varsinkin nuorissa ja opiskelijoissa syttynyt lähetysherätys. Liikkeen perusajatus on, että herätys ja lähetyks kuuluvat yhteen: täyttääkseen Jumalalta saadun perustehtävänsä herätyksen on päästävä purkautumaan sisä- ja ulkolähetyksen kautta. Myös nämä tarvitsevat toisiaan, sillä ilman maailmanläheystä sisälähetyks jää pyörimään paikoilleen ja kääntyy sisäänpäin, vailla raitista purkautumistietä. Per-Olof Malk kiteytti tämän toiminta-ajatuksen Kansanlähetyksen motoksi - Evankelioikaa kansa evankelioimaan kansoja. (Rämä i.a. 4). Nuorille aikuisille Kansanlähetyks tarjoaa Kolme kohtaamista -toimintaa, joka koostuu viikoittaisista kokoontumisista, raamattupiireistä, solutoiminnasta ja leireistä. Toiminnan tarkoituksena on tarjota 18-30 -vuotiaille nuorille aikuisille tila ja aika kohdata Jumala, itsensä ja toinen toisensa. (Kolme kohtaamista 2014). Kolme kohtaamista -toimintaa järjestetään myös Kuopiossa.

5 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tekemäni tutkimuksen tavoitteena oli tavoittaa Kuopion seurakuntayhtymässä ne nuoret aikuiset, jotka ovat onnistuneet säilyttämään seurakuntayhteyden paikkakunnalle muuttamisen jälkeenkin. Heidän kokemuksena ovat arvokasta pääomaa kehitettäessä seurakunnan työt nuorten aikuisten parissa. Pyrin selvittämään kyselytutkimuksella, millaisia tunteita nuoret aikuiset käyvät läpi muutosvaiheessa, ja millaiset seikat ympäristössä, työntekijöissä ja tiedotuksessa vaikuttivat myönteisesti tai kielteisesti heidän lähtiessään mukaan seurakunnan toimintaan. Kohderyhmän tavoittavien viestintämuotojen ja -kanavien selvittäminen näyttää seurakuntien työntekijöille suuntaa siitä, millasiin tiedotusvälineisiin ja viestintäkeinoihin kannattaa panostaa, kun halutaan kohdata paikkakunnalle muuttaneita nuoria aikuisia ja kutsua heitä seurakunnan ja toistensa yhteyteen.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA ANALYSOINTIMENETELMÄT

Seuraavassa avaan tutkimukseni toteutustapoja ja analysointimenetelmiä. Kerron myös tarkemmin tutkimusaiheeni ja kohderyhmäni valinnasta ja siihen johtaneista prosesseista.

6.1 Tutkimusaiheen ja kohderyhmän valinta

Opinnäytetyöprosessin alussa koin erinäisiä haasteita liittyen tutkimukseni aihevalintaan sekä sen rajaamiseen. Jo aikaisemmassa vaiheessa opintoja olin hahmotellut päässäni tutkimusaiheita, jotka keskittyivät pääsääntöisesti rippikoulunjälkeiseen nuorisotyöhön ja isostoimintaan. Lopulta ilmoitinkin ensimmäiseksi aiheekseni haastattelututkimuksen nuorten toiveista ja tarpeista rippikoulunjälkeiseen nuorisotyöhön. Ennen kuin pääsin työssä pitkälle, aloin epäillä aiheeni innovatiivisuutta ja todellista hyötyä työyhteisölle, olihan rippikoulu- ja isostyo jo pitkään ollut kristillisen nuorisotyön tärkeä painopiste ja niin sanottu lippulaiva. Lopulta päätin rajata tutkimustani uudelleen. Halusin keskittyä nuorista ja nuorista aikuisista selkeästi nuorten aikuisten puolelle, ja uusien toimintamuotojen kehittämisen sijaan päätin antaa puheenvuoron nuorille aikuisille, jotka olivat osallisina jo olemassa olevasta toiminnasta. Tutkimuksen lähtökohtana oli ajatus siitä, että tähän mennessä tehty työ on arvokasta ja sen vaikuttavuutta voidaan tarkastella muillakin keinoin kuin hakemalla kehittämiskohteita.

Merkittävä rohkaisu tutkimusaiheen valinnalle olivat myös muutamien nuorten aikuisten kanssa käymäni keskustelut seurakuntayhteyden säilymisestä paikkakunnalta toiselle muutettaessa. Keskustelin henkilöiden kanssa, joilla oli voimakas seurakuntanuoren tausta. Osa jopa oli päättänyt opiskelemaan kirkon alan ammattiin joko ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa teologisessa tiedekunnassa. Heitä kuitenkin yhdisti valitettava tilanne, jossa aikaisempi aktiivisuus seurakunnan nuorten toiminnassa ei ollut kantanut heitä uudella paikkakunnalla. Yhteys seurakuntaan oli katkennut ja toimintaan osallistuttiin harvakseltaan, yleensä opintojen sitä vaatiessa. Erityisesti tällaiset keskustelut saivat minut kiinnostumaan nimeomaan paikkakuntaa vaihtaneiden nuorten aikuisten seurakuntayhteydestä ja hengellisyyden tukemisesta.

6.2 Kyselytutkimus nuorille aikuisille

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa yleisimpiä keinoja aineiston keräämiseen ovat haastattelut ja kyselylomakkeet. Haastattelut ovat kyselylomakkeita joustavampia, ja niiden mahdollistama vuorovaikutus haastateltavan ja haastattelijan välillä antaa puitteet myös sanattoman tiedon keräämiselle haastateltavan eleistä ja puheen sävyistä. Haastatteluissa on myös pienempi vastauskato kuin kyselylomakkeissa, joissa kato voi kasvaa hyvinkin suureksi kohderyhmästä ja tutkimuksen luonteesta riippuen. (Tähtinen, Laakkonen & Broberg 2011, 20–21.) Harkitsin pitkään tutkimusaineiston keräämistä haastatteluilla, mutta päädyin lopulta käyttämään kyselylomaketta (liite 1). Arvioin kohderyhmän olevan helpommin tavoitettavissa strukturoidun kyselylomakkeen avulla. Lisäksi uskoin tutkimukseni kannalta järkevämmäksi kerätä mahdollisimman suuren otannan muutamien haastateltavien sijasta.

Kyselytutkimus toteutettiin keväällä 2014. Kyselylomakkeita oli varattu aluksi 30 kappaletta, joita oli mahdollisuus tarpeen vaatiessa täydentää. Ensimmäiset kyselylomakkeet jaettiin 14. toukokuuta Kuopion kristillisten järjestöjen yhteisessä Kohtaamispaikassa. Kyselylomakkeen sähköiset versiot lähetettiin ennakkoon ilmoittautuneille vastaajille 24. toukokuuta, vastaustaikaa oli 15. kesäkuuta saakka. Kysely suunnattiin Kuopiossa asuville 18–29-vuotiaille nuorille aikuisille, jotka olivat ennen Kuopiota asuneet jollain toisella paikkakunnalla. Vastaaja saattoi olla joko Kuopiosta kotoisin oleva paluumuuttaja tai alun alkaenkin toiselta paikkakunnalta lähtöisin oleva. Kyselyn perustieto-osassa kartoitettiin vastaajan sukupuolta, ikää, opiskelu- ja työllisyystilannetta, Kuopioon muuttamisen ajankohtaa sekä aiempaa asuinpaikkakuntaa. Edellistä asuinpaikkakuntaa käsittelevillä kysymyksillä pyrittiin kartoittamaan vastaajan osallistumista seurakunnan toimintaan sekä osallistumiseen vaikuttaneita tekijöitä. Tässä osiossa kysyttiin myös vastaajan osallistumisesta kasteopetukseen. Samoja asioita selvitettiin myös Kuopioon muuton jälkeiseltä ajalta. Niiden lisäksi kyselylomakkeen viimeinen osio sisälsi kysymyksiä kristillisten järjestöjen toimintaan osallistumisesta, uudella paikkakunnalla toimintaan osallistumiseen liittyneistä tuntemuksista sekä viestinnästä.

6.3 Analysointimenetelmät

Kuukauden vastausajan jälkeen täytetyt kyselylomakkeet kerättiin yhteen ja taulukoitiin SPSS-tilukointiohjelmalla. Myös yhden Webropol-kyselyn kautta saadun vastauksen taulukoin samaan havaintoaineistoon, sillä yhden ainoan lomakkeen analysointi Webropolin omalla ohjelmalla ei tuntunut tarkoituksenmukaiselta. SPSS-tilukoinnin tueksi tein tyhjäksi jääneeseen kyselylomakkeeseen keskeisimpiä merkintöjä esimerkiksi sukupuoleen, paikkakuntiin, osallistumiskokemuksiin ja toimintamuotoihin liittyvistä kysymyksistä. Käsin kirjattujen merkintöjen avulla hahmotin paremmin, millä tavalla minun kannattaisi lähteä analysoimaan saamaani aineistoa. Taulukoinnissa hain myös muutaman kerran ohjausta opettajalta. Taulukoinnin jälkeen lähdin analysoimaan tuloksia laskemalla keskiarvoja ja tekemällä harkittuja ristiintaulukointeja, sillä pienellä otannallani ristiintaulukointien tarkoituksenmukaisuus tuli miettiä tarkkaan (Tähtinen, Laakkonen & Broberg 2011, 32).

Merkittävimmiiksi katsomani tulokset mallinsin graafisilla kuvioilla, jotka loin Excel-tilukko-ohjelmalla. Kuvioiden avulla merkittävät tulokset on mahdollista nähdä selkeästi yhdellä silmäyksellä, ja niiden sisältämä tieto on helpompi hahmottaa kuin esimerkiksi taulukoissa (Holopainen & Pulkkinen 2008, 53). Valitsin graafisiksi kuvioiksi palkkikuviot, jotka soveltuivat esitettävien tuloksien kuvaamiseen parhaiten selkeytensä ja monikäyttöisyytensä perusteella.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselyn paperisen version täytti 18 vastaajaa. Näistä yksi todettiin tutkimukseen sopimattomaksi. Sähköisen kyselylomakkeen täytti yksi vastaaja. Kaikkiaan tutkimuksen otannaksi tuli 18 vastaajaa, 6 miestä ja 12 naista. Vastaajien ikäjakauma oli 21–29. Kyselylomakkeet olivat kuukauden ajan noin 50 eri henkilön saatavilla, joista ikänsä ja asuinhistoriansa puolesta tutkimuksen kohderyhmään sopi noin 40. Näin ollen mahdollisesta vastaajamäärästä tavoitettiin vajaa puolet.

7.1 Edellisen ja nykyisen paikkakunnan erot sekä järjestötoiminnan osuus

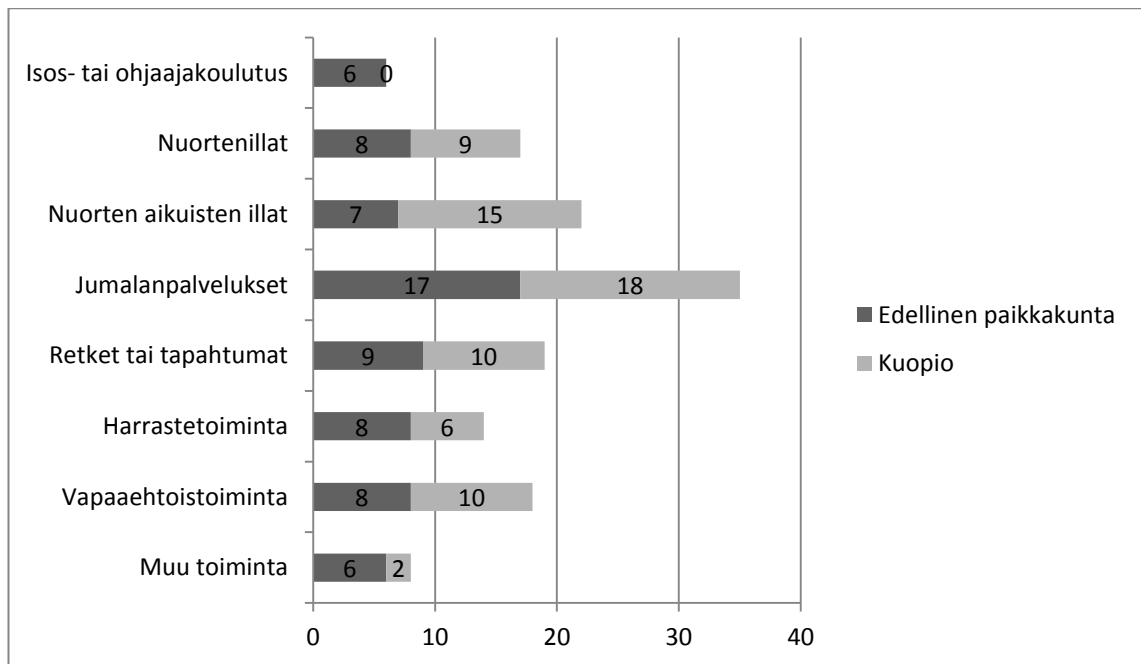
Entisistä asuinpaikkakunnista ei kyselyssä noussut esiin selkeää enemmistöä maakuntatasolla, vaan vastaajat olivat tulleet Kuopioon melko tasaisesti ympäri Suomea, niin Uudeltamaalta kuin Kainuun maakunnastakin. Mielenkiintoista oli, että toiselta Pohjois-Savon maakunnan paikkakunnalta muuttaneita oli vain yksi. Tuloksissa odotettiin selkeämpää piikkiä Pohjois-Savon paikkakunnissa, sillä esimerkiksi Itä-Suomen Yliopiston Kuopion yksikön uskottiin vetoavan lähipaikkakuntien nuoriin aikuisiin.

Myöskään merkittäviä eroja vastaajien toimintaan osallistumisen merkittävimmissä vaikuttajissa entisen ja nykyisen asuinpaikkakunnan välillä ei ilmentynyt. 18 vastaajan kesken entisellä asuinpaikkakunnalla itse toiminnan kiinnostavuus vaikutti 12 vastaajalla seurakunnan toimintaan osallistumiseen merkittävästi, Kuopioon muuton jälkeen vastaava luku oli 11. Seuraavaksi merkittävin toimintaan osallistumiseen vaikuttanut tekijä oli kaverisuhteet, jotka 8 vastaajaa ilmoitti merkittäväksi vaikuttajaksi entisellä asuinpaikkakunnalla ja Kuopioon muuton jälkeen 7 vastaajaa. Perheen eli vanhempien ja sisarusten vaikutus toimintaan osallistumisen kannalta oli aiemmalla asuinpaikkakunnalla hiukan merkittävämpi kuin Kuopioon muutos jälkeen (5 vastaajaa vrt. 3 vastaajaa). Tämä ero voi viitata muuttoon kotipaikkakunnalta kauemmas lapsuudenperheen vaikutuspiiristä. Mielenkiintoinen ero näkyi muiden, itse määriteltyjen vaikuttajien kohdalla. Aiemmalla asuinpaikkakunnalla yksi vastaaja ilmoitti toimintaan osallistumiseen vaikuttaneeksi tekijäksi aikaisemman osallistumisen toisen seurakunnan toimintaan, mutta Kuopioon muuttamisen jälkeen 2 vastaajaa

mainitsi vaikuttajakseen johdatuksen. Tässä korostuu henkilökohtaisen kokemuksen ja spiritualiteetin merkitys nuorille aikuisille elämän käännekohdissa.

Itse osallistaneet toimintamuodot sen sijaan erosivat toisistaan joiltain osin melko merkittävästi edellisen ja nykyisen asuinpaikkakunnan välillä. Tätä muutosta on kuvattu kuviossa 1. On hiukan yllättävää, että jumalanpalvelukset olivat sekä Kuopioon muuttoa edeltäneenä aikana kuin sen jälkeenkin vastaajia eniten osallistanut toimintamuoto. Edellisellä asuinpaikkakunnalla jumalanpalvelukseen ilmoitti osallistuneensa ainakin joskus 17 vastaajaa 18 vastaajasta, ja Kuopioon muuton jälkeen kaikki 18 vastaaja ilmoitti käyvänsä ainakin joskus jumalanpalveluksessa. Kuopioon muuton jälkeen vastaajien jumalanpalveluksissa käynti on myös tihentynyt. 6 vastaaja ilmoitti käyneensä jumalanpalveluksissa edellisellä asuinpaikkakunnalla viikoittain tai kuukausittain, Kuopioon muuton jälkeen sama luku oli 12 vastaajaa. Tulos osoittaa, että jumalanpalveluselämään osallistuminen on seurakuntayhteydessä eläville nuorille ja nuorille aikuisille tärkeää. Olisikin ollut mielenkiintoista selvittää tarkemmin jumalanpalvelukseen säännöllisesti osallistuvien vastaajien kokemuksia jumalanpalvelusten sisällöstä ja kulusta, sillä perinteisten messujen ja sanajumalanpalvelusten on yleisesti mielletty palvelevan paremmin vanhempia ikäluokkia ja heidän tarpeitaan. Myös lisäkysymys siitä, miten suuri osa vastaajia osallistaneista jumalanpalveluksista on seurakunnan pääjumalanpalveluksia ja kuinka suuri osa erityisjumalanpalveluksia, kuten tuomasmessuja, olisi voinut tuoda tarkentavia näkökulmia nuorten aikuisten jumalanpalveluselämään. Oppilaitospastori Panu Pohjolainenkin kaipaa Kuopion seurakuntayhtymän jumalanpalveluselämän ja muunkin toiminnan tavoitavuuden järjestelmällisempää analyysia, jotta saadaan tarkempaa tietoa siitä, ketkä kirkko todella tavoittaa ja millä keinoin.

Jumalanpalveluksien jälkeen edellisellä asuinpaikkakunnalla vastaajat ilmoittivat osallistuvansa eniten retkiin ja tapahtumiin (9 vastaajaa), nuorteniltoihin (8 vastaajaa), harrastetoimintaan, kuten kuoroon ja partioon (8 vastaajaa) ja vapaaehtoistoimintaan (8 vastaajaa). Kuopioon muuton jälkeen painopiste on siirtynyt nuorten toiminnasta enemmän nuorten aikuisten toimintaan, johon ilmoitti osallistuneensa 15 vastaajaa. Retket ja tapahtumat sekä vapaaehtoistoiminta ovat osallistaneet merkittävästi myös Kuopioon muuton jälkeen (10 vastaajaa kummassakin).

Kuvio 1: Toimintaan osallistuminen edellisellä ja nykyisellä asuinpaikkakunnalla

Kristillisten järjestöjen osuutta seurakuntayhteyden säilyttämisessä käsitelleessä kysymyksessä esiintyi selkeä enemmistö järjestötoimintaan osallistuneista vastaajista. Kyselyyn vastaajista 13 ilmoitti olevansa seurakunnan lisäksi jonkin kristillisen järjestön toiminnassa mukana. Lisäksi yksi vastaaja ilmoitti harkinneensa kristillisen järjestön toimintaan osallistumista. Mainittuja kristillisiä järjestöjä olivat opiskelija- ja koululaislähetys OPKO sekä Suomen Kansanlähetys. Muutamassa lomakkeessa mainittiin myös erikseen Kuopion seurakuntayhtymän oppilaitostyöhön osallistuminen, joka on jostain syystä koettu omaksi osakseen seurakuntayhteydessä. Yksi vastaaja ilmoitti osallistuvansa lisäksi vapaiden suuntien tilaisuuksiin ja toimintaan. Olisikin näin jälkeen päin ajatellen ollut mielenkiintoista lisätä kyselyyn oma kysymyksensä herätysliikkeistä ja vapaista suunnista.

7.2 Seurakuntayhteyden säilyttämiseen liittyvät tuntemukset

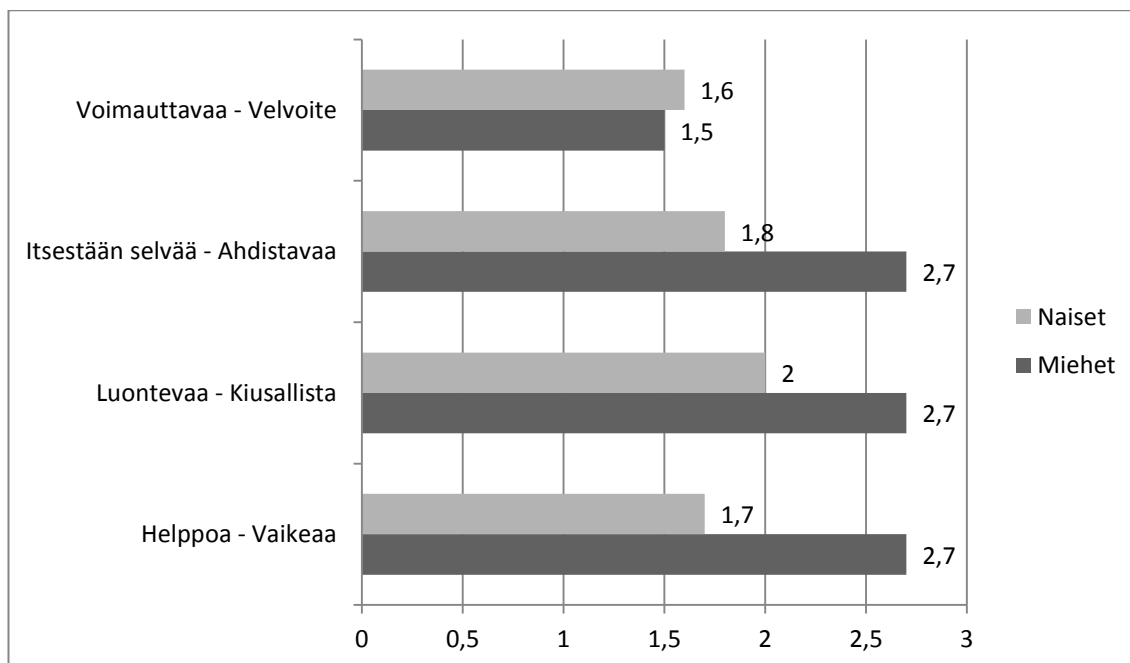
Seurakuntayhteyden säilyttämiseen liittyvistä tuntemuksista kysyttiin tutkimuksessa 5-portaisella asteikkokysymyksellä, jossa vastaajat saivat kuvailla seurakunnan tai kristillisten järjestöjen toimintaan osallistumisen kokemustensa helppoutta tai vaikeutta,

luontevuutta tai kiusallisuutta, itsestään selvyttä tai ahdistavuutta sekä voimauttavuutta tai velvoittavuutta. Kaikista 18 vastaajasta tähän kysymykseen kokonaisuudessaan vastasi 17, joista yksi tosin vastasi vain kysymykseen seurakuntayhteyden säilymisen luontevuudesta.

Kokemusten luonne oli vastaajien sisällä pääsääntöisesti positiivista. Vastaajista 14 koki seurakuntayhteyden säilymisen paikkakuntavaihdoksen jälkeen melko voimauttavana tai erittäin voimauttavana. Vain yksi vastaaja koki toimintaan osallistumisen melko velvoittavana. Melko helppona tai erittäin helppona toimintaan osallistumisen koki 13 vastaajaa, melko vaikeana tai erittäin vaikeana 3 vastaajaa. Toimintaan osallistumisen ja seurakuntayhteyden säilymisen luontevuus ja itsestään selvyys puolestaan jakoivat vastaajia karkeammin. Melko tai erittäin luontevana toimintaan osallistumisen tunsu 9 vastaajaa, melko tai erittäin itsestään selvänä 8 vastaajaa. Melko kiusallisena osallistumisen koki 2 vastaajaa, ja melko tai erittäin ahdistavana 3. 11 vastaajaa ei osannut ilmaista kokemustaan näillä kahdella mittarilla. Suurempi hajonta juuri näiden tuntemustaan kohdalla voi olla viesti siitä, että seurakuntien kasvatustyöntekijöiltä kaivataan suurempaa sitoutumista myös paikkakunnalta poistuviin nuoriin. Seurakuntayhteyden säilymisen kannalta on tärkeää pitää mielessä, että monelle nuorelle aikuiselle on merkityksellistä ja tärkeää, että suhde esimerkiksi entisen asuinpaikkakunnan nuorisotyönohjaajiin säilyy luontevana (Kirkkohallitus 2004, 48). Siirtymä uudelle paikkakunnalle ja toisen seurakunnan osalliseksi jäseneksi voitaisiin saada luonnolliseksi jatkumoksi kotipaikkakunnalla alkaneelle matkalle, mikäli seurakuntien sisäisessä viestinnässä ja yhteisissä visioissa painotettaisiin ihmiselämän nivelvaiheisiin, kuten lapsi- ja nuorisotyössä on viime vuosina pyritty tekemään.

Sukupuolten erot kokemuksissa olivat mielenkiintoiset. Vaikka molemmilla sukupuolissa kokemukset olivatkin pääsääntöisesti positiivisia, miesten kokemukset olivat useammin negatiivisia kuin naisilla. Toimintaan osallistumisen helppouden, luontevuuden ja itsestään selvyden kokemuksissa miesvastaajien keskiarvo jäi alhaisemmaksi kuin naisten. Voimaantumisen kokemukset olivat miesten ja naisten välillä lähes yhtenevät, joskin miehet kokivat toimintaan osallistumisen hiukan voimauttavammaksi kuin naiset (kuvio 2). Tulos mukaillee tutkimusta, jonka mukaan suomalaiset naiset ovat selkeästi miehiä aktiivisempia uskonnon harjoittajia sekä

Kuvio 2: Toimintaan osallistumiseen liittyvien tuntemusten keskiarvo. Tunteuksia kuvailtiin asteikolla 1-5, positiivisimmasta negatiivisempaan.

mieltävät itsensä uskonnollisiksi miehiä useammin. (Niemelä 2003, 187.) Tämä näkyy myös naisten suurempana osallistumisena kirkon toimintaan, mikä ilmeni myös tähän kyselytutkimukseen osallistuneiden sukupuolijakaumasta. Seurakuntien ja kristillisten järjestöjen toimintakin on mahdollisesti suuntautunut vastaamaan enemmän naisten hengellisiä tarpeita, mikä osaltaan selittäisi sukupuolten välisiä eroja toimintaan mukaan lähtemiseen liittyvissä kokemuksissa. Kenties tulevaisuudessa on aiheellista palata eräällä tavalla nuorisotyön juurille ja nostaa uudelleen esille huoli nuorista miehistä, jonka kautta erityisesti nuorten miesten uskonnollista aktiivisuutta ja osallisuutta voitaisiin tukea ja edistää.

7.3 Toiminnasta kuuleminen ja kirkon viestintä

Kirkon viestintäsunnittelussa painotetaan, että kirkko ei ole vain työntekijöitä ja viranomaisia varten, vaan ennen kaikkea seurakuntalaisia varten. Verkko ja sosiaalinen media ovat siis kirkolle otollisia toimintakenttiä, sillä siellä aukeaa mahdollisuus tavata niitä ihmisiä, joita kirkon muut toimintamuodot eivät niin hyvin tavoita ja kohtaa. Siinä missä esimerkiksi jumalanpalveluksissa tavoitetaan tietty ydinryhmä ja elinkaaren juhlissa kohtaamista värittävät tulossa olevan juhlatilaisuuden tarpeet ja tavoitteet,

verkon kautta kirkon työntekijät saavat kokonaisvaltaisemman kuvan seurakuntalaisten elämäntodellisuudesta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b.)

Tutkimuksen tiedonsaantia koskevassa kysymyksessä merkittäviksi toiminnasta kuulemisen kanaviksi nousivat seurakunnan tai kristillisen järjestön omat verkkosivut sekä vastaajien oma kaveripiiri, joista kummastakin tietoa ilmoitti saaneensa 10 vastaajaa kaikista 18 vastaajasta. Muut viestintämuodot tavoittivat selkeästi pienemmän osan vastaajista. Mainokset ja sosiaalinen media tavoittivat kumpikin 4 vastaajaa. Seurakunnan työntekijältä tietoa toiminnasta ilmoitti saaneensa 3 vastaajaa, samoin koulun työntekijältä. Painetun lehden kautta tietoa toiminnasta sai 2 vastaajaa. Kukaan 18 vastaajasta ei ilmoittanut saaneensa tietoa toiminnasta työpaikalta. Vastaukset osoittavat, että seurakuntien ja kristillisten järjestöjen kannattaa panostaa verkossa näkymiseen ja helposti löydettävyyteen. Kirkon antama panos muun muassa Hengellinen elämä verkossa -hankkeen muodossa ja 1200 verkkotyöhön koulutetussa työntekijässä (Kirkkohallitus 2014, 11) tuskin siis menee lähitulevaisuudessaan hukkaan.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kuopion seurakuntayhtymän nuorten aikuisten parissa tehtävä työ sekä kristillisten järjestöjen nuorille aikuisille kohdennettu toiminta tavoittaa erityisesti yli 20-vuotiaita opiskelijoita. Nuoret naiset ovat nuoria miehiä uskonnollisesti aktiivisempia ja heidän kokemuksensa seurakunnan ja kristillisten järjestöjen toimintaan osallistumisesta ovat keskimäärin positiivisempia kuin miehillä. Tässä voi avautua kehittämisen paikka. Toiminta palvelee kenties tällä hetkellä enemmän naisten uskonnollisuutta opetuksineen ja raamattupiireineen, mutta lisäämällä toiminnallisuutta ja osallistavampia menetelmiä voidaan paremmin kohdata myös nuoret miehet. Kokemukset osallistumisesta ovat kuitenkin pääsääntöisesti positiivisia molemmilla sukupuolilla, etenkin toimintaan osallistumisen voimauttavasta vaikutuksesta sen sijaan, että seurakuntayhteyden säilyttämisestä paikkakunnanvaihdoksen jälkeen olisi muodostunut nuorelle aikuiselle velvoite.

Jumalanpalveluselämään osallistuminen on nuorille aikuisille tärkeä osa hengellistä elämää. Tämän vuoksi on tärkeää jatkaa olemassa olevien jumalanpalveluskäytäntöjen ja toteuttamistapojen kehittämistä yhä monipuolisempaan suuntaan, jotta mahdollisimman moni löytäisi luontevan paikkansa osana uskovien yhteisöä myös julkisen uskonnonharjoittamisen puolella. Nuoret aikuiset osallistuvat myös paljon omanikäisilleen suunnattuun toimintaan niin seurakunnassa kuin kristillisissä järjestöissäkin, joiden osuus nuorten aikuisten tavoittajina ja toiminnan tarjoajina on Kuopiossa merkittävä. Läheisemmän seurakuntien ja järjestöjen välisen yhteistyön avulla nuorten aikuisten kohtaaminen ja heidän spiritualiteettinsa tukeminen helpottuu ja johdonmukaistuu.

Nuoria ja nuoria aikuisia osallistavat parhaiten toimintamuodot, joita kohtaan heillä on henkilökohtaista kiinnostusta ja josta he uskovat saavansa jotain itselleen. Toiminnan kiinnostavuutta voidaan pitää yllä ottamalla suunnitteluun mukaan ne, jotka toivotaan toiminnalla tavoitettavan, sekä tiedottamalla toiminnan sisällöstä mahdollisimman todenmukaisesti. Esimerkiksi nuorten aikuisten iltojen teemat on kannattavaa valita nuorten aikuisten elämää koskettavista aiheista, ja kauden kokoontumiset on syytä suunnitella johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi, johon sisältyy sopivassa suhteessa vapaata olemista, keskustelua, toimintaa ja Sanan kuulemista.

Seurakuntien ja kristillisten järjestöjen nettisivut ovat nuorten aikuisten pääsääntöinen tiedonlähde heidän etsiessään itseään kiinnostavaa toimintaa. Moni saa tietoa toiminnasta myös sosiaalisen median, kuten Facebookin kautta. Näin ollen kirkon näkyvyys verkossa on merkittävässä asemassa, kun kutsutaan nuoria aikuisia seurakunnan yhteyteen. Painetun viestin jättäminen kokonaan ei ole tarpeen, mutta painopiste kannattaa säilyttää virtuaalisissa viestintämuodoissa. Työntekijöiden verkko-osaamista on tuettava ja erilaiset sosiaaliset mediat otettava luontevaksi osaksi työympäristöjen kirjoa.

9 POHDINTA

Pohdintaluvussa käsittelem opinnäytetyöhöni liittyviä eettisiä kysymyksiä ja kyselylomakkeen toimivuutta sekä pohdin opinnäytetyön roolia omassa ammatillisessa kasvussani. Lisäksi liitän mukaan koko opinnäytetyöprosessiin liittyvää pohdintaa.

9.1 Opinnäytetyöprosessin pohdinta

Päätökseni lähteä opinnäytetyöprosessiin yksin oli jo opintojen alussa tehty tietoinen valinta. Olen opiskelijana itsenäinen ja suosin opiskelumenetelmiä, joissa voin ottaa oman aikani työstää aiheita omalla tavallani. En ole akateemisesti kirjoittavaa tyyppiä, eivätkä aikatauluni monestikaan ole kovin pitkälle suunnitellut tai jäsenneyt. Näidenkin tekijöiden vuoksi päädyin itsenäiseen tutkimusprosessiin, jolloin olin vastuussa yksin ja vain omasta työstäni. Lisäksi minulla oli näin mahdollisuus tarttua aiheeseen, jota kohtaan koin aitoa kiinnostusta, mikä on mielestäni tärkeää tutkimusta tehtäessä. Tutkimusprosessin lopuksi olen tyytyväinen tekemääni työhön ja saamiini tuloksiin.

Tutkimusprosessin aikana kohtaamistani haasteista merkittävimpiä ovat olleet aikataulutukseen ja yhteistyökumppaneihin liittyvät kysymykset. Sosiaalisen elämän, työkuvioiden ja opinnäytetyön rinnalla kulkevien muiden opintojen yhteensovittaminen näin kokonaisvaltaisen ja työlään prosessin kanssa osoittautui jopa oletettua haasteellisemmaksi, kun monimuoto-opiskelun antamat valmiudet ja taidot aikataulutukseen tulivat koetelluiksi. Tutkimuksen aiheen ja tutkimuskysymysten lopullisen hahmottumisen ja rajauksen pitkittyttyä aikatauluun jouduttiin tekemään isoja myönnytyksiä. Myöskään yhteistyö Kuopion evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän kanssa ei ole ollut aivan mutkatonta, sillä muun muassa oppilaitostyöntekijöiden työn liikkuva luonne ja aikataulut hankaloittivat yhteisen ajan löytämistä.

9.2 Opinnäytetyön rooli ammatillisessa kasvussa

Ammatillisessa identiteetissä on kyse oman ammatin harjoittamiseen tarvittavien tietojen ja taitojen omaksumista sekä luottamuksesta omaan kykenevyyteensä näihin.

Siihen liittyy myös sitoutuminen oman ammattialan normeihin ja arvoihin. Toisaalta ammatillinen kasvu alkaa ja saa tietynlaisen päätöksensä jo ammattiopintojen aikana, mutta toisaalta kyseessä on myös läpi koko elämän jatkuva kasvu ja kehittyminen, johon kuuluu uusien tietojen ja taitojen omaksumista, aikaisemmin opitun kehittämistä ja kriittistä tarkastelua sekä halu kehittää omaa työalaansa ja ammattikuntansa toimintatapoja. Kirkon nuorisotyönohjaajan ammatillisessa kasvussa painotetaan myös erityisen paljon opiskelijan persoonallista kasvua ammatillisen kasvun ohella. Samalla korostetaan reflektointitaitojen merkitystä, jotta opiskelija kykenee omien kokemustensa ja omaksumansa teorian tiedon kautta tarkastelemaan omaa osaamistaan sekä perustelevaan toimintaansa. (Valtonen 2009, 32).

Opinnäytetyöprosessin aikana olen saanut lisää näköalaa siitä, millaisilla nuorisotyön kentillä voisin mahdollisesti työskennellä valmistumiseni jälkeen. Oman ikäisteni sekä itseäni vanhempien nuorten aikuisten parissa tehtävässä työssä olen aiemmin kohdannut epäilyksiä omasta osaamisestani sekä pätevydestäni, kuten myös uskottavuudestani työyhteisössä sekä työn kohderyhmän sisällä. Tutkimusta tehdessäni ja osallistuessani itsekin oman ikäisilleni suunnattuun toimintaan sain vahvistusta sille, että kristillinen nuorisotyö nivoutuu yhteen lähimmäisen rakkauden ja vertaisuuden kanssa. Näin ollen minulla itselläni on hyvät lähtökohdat ja yhtäläiset taidot olla tekemässä työtä, joka on tekijöidensä, osallistujien ja kokijoidensa näköistä.

Kirkon työntekijöille ominainen osa ammatti-identiteettiä on myös sitoutuminen kirkon oppiin ja hengelliseen työhön (Valtonen 2009, 43). Koulutuksemme aikana olemme puhuneet toistuvasti omaan spiritualiteettimme ja kutsumuksen merkityksestä opinnoissamme ja mahdollisella tulevassa työssämme. Omalla kohdallani olen opintojen edetessä havainnut, etteivät kutsumus seurakunnan yhteyteen ja töihin ole olleet niin palavia, ja suuntaudun selkeästi ensisijaisesti nuorisotyöhön – mille tahansa kentälle. Tästäkin lähtökohdasta käsin tutkimukseni oli omiaan tukemaan ammatillista identiteettiäni nuorisotyönohjaajana, jolla on valmiudet ja orientaatio myös hengellisten asioiden käsittelyyn; nuoren aikuisen seurakuntayhteys ei vaadi välttämättä seurakunta-aktiivin roolin ottamista, vaan uskovien yhteisöön on aina tervetullut.

9.3 Tutkimuksen eettiset kysymykset

Diakonia-ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistyössä on erityinen painotus työn eettisiin ratkaisuihin. Näillä ratkaisuilla tähdätään tasa-arvoon, oikeudenmukaisuuteen ja ihmisten kunnioittamiseen. Eettisyys alkaa tutkimus- tai kehittämisaiheen valinnasta ja näkyy läpi koko prosessissa, aina tiedonhausta tulosten esittelyyn ja niiden soveltamiseen käytännössä. Se näkyy myös niin tutkimustyön tekijän kuin sitä ohjaavan henkilönkin tavassa suhtautua työhön, siihen liittyviin henkilöihin ja kehittämistyössä käsiteltäviin ongelmiin. Tutkimukseen osallistuvien henkilöiden on oltava riittävän informoituja tutkimuksen tavoitteista ja käyttötarkoituksista. Tutkimuksen toteuttaja on vastuussa siitä, ettei tuotettu tutkimusmateriaali päädy sopimuksen ulkopuolisille tahoille tai käyttötarkoituksiin. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11–14.)

Opinnäytetyöni aiheenvalintaan liittyviä eettisiä kysymyksiä voi olla esimerkiksi tutkimukseen osallistuvien henkilöiden rajaaminen jo seurakunnan toiminnassa mukana oleviin. Olen ehdottomasti sitä mieltä, että kirkon tulisi panostaa erityisesti toimintansa ulkopuolella oleviin ihmisiin ja syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin ja nuoriin aikuisiin, koin lopulta innovatiivisemmaksi lähestymistavaksi toiminnassa mukana olevien kokemusten tarkastelun. Erityisen tärkeänä teemana pidin paikkakunnalta toiselle muuttoa ja tämän tuomaa haastetta seurakuntayhteyden säilyttämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Kyselyyn vastanneille henkilöille informoitiin kyselyn tavoitteista ja tarkoituksiperistä kirjallisesti kyselylomakkeen yhteydessä. Lisäksi tarjosin kyselyyn vastanneille ja tutkimuksesta kiinnostuneille henkilöille mahdollisuuden keskustella ja esittää kysymyksiä tutkimukseeni liittyen olemalla itse läsnä tilassa, jossa kyselylomakkeet jaettiin. Olin paikalla kyselylomakkeiden luovuttamisen yhteydessä sekä kolmena iltana kuukauden aikana, jolloin kyselyihin oli aikaa vastata. Kyselylomakkeen yhteydessä olivat yhteystietoni, joiden kautta minuun pystyi olemaan yhteydessä. Sähköisiä yhteydenottoja en saanut, mutta kasvokkain kohdatessa keskustelu oli vilkasta ja tutkimukseni taustoista ja aiheesta oltiin yleisesti kiinnostuneita. Mikäli olisin jotain hoitanut toisin, se olisi ollut täytettyjen kyselylomakkeiden palautus ja säilytys. Minulla ei ollut käytössäni mitään lukollista laatikkoa tai vastaavaa paikkaa, jonne kyselylomakkeet olisi ollut mahdollista palauttaa täyttämisen jälkeen ja josta niitä ei

olisi ollut ulkopuolisten mahdollista saada käsiinsä. Sen sijaan kyselylomakkeet palautettiin yhteiseen kirjekuoreen. En siis voi valitettavasti olla varma siitä, ettei kyselylomakkeita luettu ennen kuin hain ne kuukauden vastausajan jälkeen itselleni.

9.4 Kyselylomakkeen toimivuus

Opinnäytetyöprosessin alussa harkitsin aineiston keräämistä haastatteluiden avulla kyselylomakkeen sijasta. Tällöin tutkimukseni olisi muuttunut kvantitatiivisesta kvalitatiiviseksi, ja otannan jäädessä pienemmäksi olisi tarjoutunut mahdollisuus syventävämmän aineiston keräämiseen. Aikaisemmin mainituista syistä päädyin kuitenkin kyselylomakkeen laatimiseen.

Olen tekemääni kyselylomakkeeseen pääsääntöisesti tyytyväinen. Mielestäni onnistuin kysymysten asettelussa ja ryhmittelyssä. Lisäksi koen onnistuneeni keräämään kaikkein tärkeimmän tutkimukseeni tarvitsemani tiedon riittävän lyhyillä ja selkeillä kysymyksillä sekä johdonmukaisella ja sopivan mittaisella kokonaisuudella. Olen myös tyytyväinen kyselylomakkeeni saateosuuteen, jossa kerroin itsestäni ja tutkimuksestani vastaajille.

Valitettava asia on kyselylomakkeen esitestauksen jääminen pois. Esitestauksen kautta olisin voinut havaita kyselyssäni kehittämisen paikkoja muun muassa selkeyden ja ymmärrettävyyden kannalta. Testauksen avulla olisin myös havainnut mahdolliset virheet esimerkiksi vastaamisen ohjeistuksessa, sekä tarvittaessa voinut lisätä tai poistaa kysymyksiä. (Tähtinen, Laaksonen & Broberg 2011, 24.) Esitestauksen jäädessä puuttumaan hain kuitenkin ohjausta opettajilta. Ohjauksen avulla pystyin korjaamaan osan kyselylomakkeeni aikaisemmissa versioissa havaituista epäselvyyksistä ja virheistä. Seuraavia tutkimuksiani varten aion silti suorittaa kyselylomakkeiden esitestauksen analysoinnin helpottamiseksi ja laadukkaan tutkimuksen varmistamiseksi.

LÄHTEET

- Aapola, Sinikka 2013. Aikuistumisen oikopolkuja? Koulutusreitit ja aikuistumisen ulottuvuudet nuorten elämässä. Teoksessa Aapola, Sinikka & Ketokivi, Kaisa (toim.) Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 56. Helsinki: Unigrafia
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja C Katsauksia ja aineistoja 17. Tampere: Juvenes Print Oy
- Hauta-aho, Henna & Tornivaara, Sanna-Maaria 2009. Kirkosta kiinni! Helsinki: Kirjapaja
- Holopainen, Martti & Pulkkinen, Pekka 2008. Tilastolliset menetelmät. Porvoo: Wsoy Oppilamateriaalit Oy
- IFES - International Fellowship of Evangelical Students 2014. Our history. Viitattu 28.6.2014. <http://ifesworld.org/en/about/history>
- Ketokivi, Kaisa 2013. Aikuistumisen ja perheen perustamisen ristiriidat pitkittyneessä nuoruudessa. Teoksessa Aapola, Sinikka & Ketokivi, Kaisa (toim.) Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 56. Helsinki: Unigrafia
- Kirkkohallitus 2004. Vuoropuhelun kirkko. Suomen ev.lut kirkon viestintästrategia 2004-2010. Suomen ev.lut. Kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2004:4 Helsinki: Kirkkohallitus
- Kirkkohallitus 2014. Kohtaamisen kirkko. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 7. Kirkko ja toiminta. Helsinki: Kirkkohallitus
- Kolme kohtaamista 2014. Paikkakunnat & näkymme. Viitattu 2.10.2014. <http://kolmekohtaamista.com/paikkakunnat/>
- Korhonen, Risto 13.10.2010. Opiskelijan ja nuoren aikuisen polkuja pyhään. Viitattu 2.7.2014. http://www.ekumenia.fi/sen_toimii/kasvatus_ja_ekumenia/hengellinen_ohjaus_ja_koulu1213112010/risto_korhonen_opiskelijan_ja_nuoren_aikuisen_polkuja_pyhaan/
- Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymä i.a. Koululaiset ja nuoret. Nuoret aikuiset ja opiskelijat. Viitattu 28.8. 2014. <http://www.kuopionseurakunnat.fi/nuoret->

aikuiset-ja-opiskelijat

- Kupari, Tiina (toim.) 2011. Omaa kotia etsimässä. Nuorten asuminen 2010. Suomen ympäristö 1/2011. Helsinki: Ympäristöministeriö
- Niemelä, Anni 2013. Nuorena äidiksi – Vauhdilla aikuisuuteen? Teoksessa Aapola, Sinikka & Ketokivi, Kaisa (toim.) 2013. Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 56. Unigrafia: Helsinki
- Niemelä, Kati 2003. Uskonnollisuus eri väestöryhmissä. Teoksessa Kääriäinen, Kimmo; Niemelä, Kati & Ketola, Kimmo 2003. Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhanella. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Jyväskylä: Gummerus
- Nikander, Timo 8.6.2009. Nuoret muuttavat omilleen yhä nuorempina. Viitattu 29.8.2014. http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-03-16_004.html
- Oikarinen, Lauri 1993. Ihmisen uskon kehitys. James W. Fowlerin teorian konsistenssin analyysi. Jyväskylä: Gummerus
- Pietikäinen, Reetta 2013. Vaihtoehtoisia polkuja etsimässä – Työpajanuorten orientaatiot. Teoksessa Aapola, Sinikka & Ketokivi, Kaisa (toim.) Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 56. Helsinki: Unigrafia
- Pohjolainen, Panu 24.10.2014. Kuopion seurakuntayhtymän oppilaitospastori. Henkilökohtainen tiedonanto.
- Rahja, Rauna (toim.) 2013. Nuorten mediamaailma pähkinänkuoressa. Mediakasvatusseura ry. Viitattu 8.11.2014. http://www.mediakasvatus.fi/files/nuorten_mediamaailma_pahkinankuoressa.pdf
- Rämä, Timo i.a. Kansan evankelioimista kansojen evankelioimiseksi. Viitattu 1.7.2014. <http://www.sekl.fi/sekl/kansanlahetys/historia/historiaa>
- Saukkonen, Sakari 7.3.2011. Korkeakouluopinnot Suomessa – tutkinto valmiiksi ja töihin. Viitattu 28.8.2014. <http://ktl.jyu.fi/ktl/evokes/teema/arkisto/sakaris>
- Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys i.a. Mikä OPKO? Viitattu 28.6.2014. <http://www.opko.fi/info/mikaopko.html>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012. Nuoret seurakuntalaisina. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6. Helsinki: Kirkkohallitus
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a Nuori aikuinen kirkon jäsenenä –projekti. Viitattu 6.7.2014. <http://evl.fi/nuoriaikuinen.nsf/sp2?open&cid=Content819A4&vasennavinf=Va>

likko\Nuori%20aikuisen%20kirkon%20j%C3%A4senen%20C3%A4%20-
projekti&vasennavinf=0

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b. Kirkko sosiaalisessa mediassa – miksi?

Meidän kirkko verkossa. Viitattu 16.10.2014.

http://some.kirkonsuuntaviivat.fi/kirkko_sosiaalisessa_mediassa-_miksi

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto i.a.a. Mikä SKY on? Viitattu 30.6.2014.

<http://www.sky-fks.fi/sky/mika-sky-on>

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto i.a.b. Toiminta. Viitattu 30.6.2014. [http://www.sky-](http://www.sky-fks.fi/toiminta)

[fks.fi/toiminta](http://www.sky-fks.fi/toiminta)

Tähtinen, Juhani; Laakkonen, Eero & Broberg, Mari 2011. Tilastollisen ainoisten

käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turun yliopiston kasvatustieteiden

tiedekunnan julkaisuja C: 20. Turku: Painosalama Oy

Valtonen, Minna 2009. Kertomuksia kirkon työntekijäksi kasvamisesta. Kirkon

nuorisotyönohjaajiksi opiskelevien spiritualiteetin ja ammatillisen identiteetin

muotoutuminen. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja A Tutkimuksia 23.

Viitattu 5.10.2014.

[https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/10689/A_23_ISBN_978952493](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/10689/A_23_ISBN_9789524930796.pdf?sequence=1)

[0796.pdf?sequence=1](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/10689/A_23_ISBN_9789524930796.pdf?sequence=1)

LIITTEET

Liite 1: Kyselylomake

KYSELYTUTKIMUS 18-29 -VUOTIAIDEN NUORTEN AIKUISTEN SEURAKUNTAYHTEYDEN SÄILYMISESTÄ KUOPIOON MUUTON JÄLKEEN

Olen sosionomi-kirkon nuorisotyönohjaaja -opiskelija Laura Kosonen Diakonia-ammattikorkeakoulusta Pieksämäeltä. Toteutan opinnäytetyönäni kyselytutkimusta nuorten aikuisten seurakuntayhteyden säilymisestä uudelle paikkakunnalle muuton jälkeen. Toivon että vastaat kysymyksiin parhaan osaamisesi mukaan. Kysely toteutetaan anonymisti ja vastaukset käsittelem minä yksin.

PERUSTIEDOT

1. Sukupuoli   1 Nainen   2 Mies

2. Ikä (vuosina) _____

3. Olen (voit ympyröidä useamman vaihtoehdon)

1 Opiskelija toisen asteen oppilaitoksessa

2 Opiskelija ammattikorkeakoulussa

3 Opiskelija yliopistossa

4 Työelämässä

5 Työtön

6 Muu, mikä _____

4. Muutin nykyiselle asuinpaikkakunnalleni (vuosi) _____

5. Entinen asuinpaikkakuntani _____

TOIMINTA ENTISELLÄ ASUINPAIKKAKUNNALLA

6. Oletko käynyt evankelis-luterilaisen seurakunnan rippikoulun?

1 Kyllä

2 En

3 Olen osallistunut toisen kirkkokunnan kasteopetukseen

7. Millaiseen seurakunnan toimintaan osallistuit entisellä asuinpaikkakunnallasi ja kuinka usein?

	Viikoittain	Kuukausittain	Harvemmin	En lainkaan
1 Isos- tai ohjaajakoulutukseen	1	2	3	4
2 Nuorteniltoihin	1	2	3	4
3 Nuorten aikuisten iltoihin	1	2	3	4
4 Jumalanpalveluksiin	1	2	3	4
5 Retkiin tai tapahtumiin	1	2	3	4
6 Harrastetoimintaan	1	2	3	4
7 Vapaaehtoistoimintaan	1	2	3	4
8 Muuhun toimintaan, mihin	1	2	3	4

8. Toimintaan osallistumiseeni vaikutti merkittävimmin

1 Vanhemmat tai sisarukset

2 Kaverit

3 Seurakunnan työntekijät

4 Koulun työntekijät

5 Oma harrastustausta

6 Itse toiminnan kiinnostavuus

7 Muu tekijä, mikä _____

TOIMINTA UUDELLA ASUINPAIKKAKUNNALLA

9. Millaiseen seurakunnan toimintaan olet osallistunut nykyiselle asuinpaikkakunnallesi muutettuasi ja kuinka usein?

	Viikoittain	Kuukausittain	Harvemmin	En lainkaan
1 Isos- tai ohjaajakoulutukseen	1	2	3	4
2 Nuorteniltoihin	1	2	3	4
3 Nuorten aikuisten iltoihin	1	2	3	4
4 Jumalanpalveluksiin	1	2	3	4
5 Retkiin tai tapahtumiin	1	2	3	4
6 Harrastetoimintaan	1	2	3	4
7 Vapaaehtoistoimintaan	1	2	3	4
8 Muuhun toimintaan, mihin	1	2	3	4

---

10. Oletko osallistunut nykyiselle asuinpaikkakunnallesi muutettuasi jonkin kristillisen (opiskelija)järjestön toimintaan?

1 En

2 En, mutta olen harkinnut toimintaan osallistumista

3 Kyllä, järjestö: _____

---

11. Millaisena koit seurakunnan tai kristillisten järjestöjen toimintaan osallistumisen nykyiselle paikkakunnallesi muutettuasi?

Helppona	1	2	3	4	5	Vaikeana
Luontevana	1	2	3	4	5	Kiusallisena
Itsestään selvänä	1	2	3	4	5	Ahdistavana
Voimauttavana	1	2	3	4	5	Velvoitteena

12. Nykyiselle asuinpaikkakunnalleni muuttamisen jälkeen toimintaan osallistumiseeni vaikutti merkittävimmin

- 1 Vanhemmat
- 2 Sisarukset
- 3 Kaverit
- 4 Seurakunnan työntekijät
- 5 Koulun työntekijät
- 6 Oma harrastustausta
- 7 Itse toiminnan kiinnostavuus
- 8 Muu tekijä, mikä _____

13. Mitä kautta sait tietoa nykyisen asuinpaikkautesi seurakunnan tai kristillisen järjestön toiminnasta? Voit ympyröidä useamman vaihtoehdon.

- 1 Lehdestä
- 2 Mainoksesta
- 3 Seurakunnan omilta verkkosivuilta
- 4 Sosiaalisesta mediasta
- 5 Kavereilta
- 6 Seurakunnan työntekijältä
- 7 Koulun työntekijältä
- 8 Työpaikalta
- 9 Muuta kautta, mistä _____

Kiitos vastauksistasi!

Mikäli Sinulla on kyselyyn liittyen jotain kysyttävää, vastaan mielelläni.

Laura Kosonen, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pieksämäki

laura.kosonen@student.diak.fi

Liite 2: Haastattelurunko oppilaitospastorin haastatteluun

- Seurakuntayhtymän oppilaitostyö

→ Mitkä oppilaitokset kuuluvat seurakuntayhtymän yhteisen oppilaitostyön piiriin?

→ Miten läsnä olo oppilaitoksissa näkyy käytännössä?

→ Keiden kaikkien kanssa oppilaitoksissa tehdään yhteistyötä?

→ Onko opiskelijoilta tullut palautetta seurakunnan työntekijän läsnäolosta oppilaitoksilla?

- Perjantaimessut

→ Mitä sisältyy lauseeseen ”sykkivä ja elämänmakuinen ehtoollisen vietto kaupungin sydämessä”, miten perjantaimessu erottuu tavallisesta sunnuntaimessusta?

→ Mitkä seikat ovat keskeisessä asemassa perjantaimessua suunniteltaessa ja toteuttaessa?

→ Onko tietoa siitä, käykö perjantaimessuissa ja sunnuntaimessuissa samoja seurakuntalaisia, vai tavoittavatko kaksi eri messutyyppeä eri ryhmät?